

ODLUKA O NEPRIHVATLJIVOSTI

Datum usvajanja: 21. april 2015. god.

Slučaj br. 2014-33

Arben Krasniqi

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 21. aprila 2015. godine sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gdin Guénaël METTRAUX, član
Gđa Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju
G-din John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Joanna MARSZALIK, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba je registrovana 24. juna 2014. godine.

II. ČINJENICE

2. Dana 06. marta 2013. godine, EULEX-ov specijalni tužilac otvorio je istragu protiv žalioaca pod sumnjom aktivnosti organizovanog kriminala, iznude i neovlašćenog posedovanja vatrenog oružja. Žalilac je zadržan u pritvor 28. oktobra 2013. godine.
3. Dana 20. novembra 2013. godine, žaliočev branilac je zatražio od tužioca da mu se dozvoli pristup predmetnom spisu i da bude pozvan na bilo kom saslušanju svedoka i optuženog.
4. Dana 28. novembra 2013. godine, tužilac se složio sa tim da branilac treba da ima pristup predmetnom spisu do stepena koji član 213. par. 3. Zakonika o krivičnom postupku dozvoljava. On je prema tome mogao da ima na uvid zapise sa saslušanja okrivljenog, materijal pribavljen od ili koji pripada okrivljenom, materijal koji se odnosi na one istražne postupke u kojima je on bio prisutan ili na koje je trebalo da bude prisutan i uvid u analize sudskih veštaka. Međutim, odlučeno je da neće imati pristupa ostalim materijalima u predmetnom spisu. Tužilac se pozvao na par. 6. Člana 213. ZKP-a, prema kome tužilac može da odbije pristup braniocu određenim pitanjima u predmetnom spisu u slučaju da postoji verovatnoća da će to ugroziti svrhu istrage ili živote i zdravlje ljudi.
5. Dana 10. januara 2014. godine, žaliočev branilac je Osnovnom sudu u Prištini podneo zahtev za potpuni pristup predmetnom spisu. Ka alternativu, zatražio je da mu se odobri pristup svim dokumentima koji ne sadrže privilegovane informacije ili redukovanoj verziji celokupnog predmetnog spisa. Odgovor tužioca je podnet osnovnom sudu 14. januara 2014. godine.
6. Dana 20. januara 2014. godine, pretpretresni sudija EULEX-a u Osnovnom sudu odbio je zahtev. Sud je zaključio da je žaliočevom braniocu dozvoljen pristup predmetnom spisu u meri u kojoj to dozvoljava član 213. par. 3. ZKPK-a. On je ponovio da član 213. par. 6. ZKPK-a predviđa mogućnost odbijanja pristupa braniocu određenim delovima predmetnog spisa iz razloga koji su u istom navedeni. Sud smatra da prava podnosioca žalbe nisu povređena odbijanjem pristupa izjavama svedoka i odlukom za otvaranje istrage, pošto je isto bila mera zaštite doneta odlukom suda. Dozvoljavanjem pristupa žalioocu spomenutim dokumentima bi bilo u sukobi sa zaštitnim merama. Sud je dalje zaključio da bi u fazi postupka pružanje odbrani redukovanih verzija svedočenja zaštićenih svedoka moglo takođe da ugrozi svrhu istrage ili živote ili zdravlje ljudi. Kako bi uspostavio ravnotežu u pravima odbrane i potencijalne opasnosti po život ili zdravlje osoba pod zaštitnim merama, sud je odlučio da drugo-spomenuto prevlada.
7. Dana 19. februara 2014. godine, žalilac je uložio žalbu u Ustavnom suda Kosova. On je zatražio od suda da primora pretpretresnog sudiju da mu omogući potpuni pristup predmetnom spisu.

8. Dana 31. marta 2014. godine, Ustavni sud je žaliočev zahtev proglasio neprihvatljivim.

III. ŽALBE

9. Žalilac se poziva na član 5. (pravo na slobodu) i član 6. (pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za ljudska prava i osnovne slobode (čitaj: Konvencija). On se žali da, bez potpunog poznavanja predmetnog spisa, nije u mogućnosti da spori zakonitost njegovog zadržavanja u pritvor. Štaviše, on tvrdi da principi pravičnog suđenja i jednakosti u postupku zahtevaju da on treba da ima na raspolaganju iste informacije kao i tužilaštvo.

IV. ZAKON

10. Komisija će ispitati slučaj shodno članu 5. par. 4. Konvencije.
11. Kao stvar materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente za ljudska prava koji su 29. oktobra 2009. godine definisani EULEX-ovim Konceptom Odgovornosti o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebne važnosti za rad Komisije jesu Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodna povelja o građanskim i političkim pravima koje određuju minimalne standarde za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti moraju da garantuju u svim demokratskim pravnim sistemima
12. Prema utvrđenoj praksi rada Evropskog suda za ljudska prava, postupak koji se vodi shodno članu 5 § 4 Konvencije, pre nego što sud ispita žalbu protiv pritvora, moraju biti akuzatorni. Oni moraju uvek da osiguraju "jednakost u postupku" između stranaka, tužilac i osoba zadržana u pritvor. Jednakost u procesu nije obezbeđena ukoliko je žalioču ili njegovom braniocu, uskraćen pristup dotičnim dokumentima u istražnom predmetu a koji su ključni kako bi efikasno osporili zakonitost njegovog zadržavanja u pritvor (vidi, među mnogim drugim odlukama, *Mooren protiv Nemačke* [GC], br. 11364/03, § 124, 09. jul 2009. god.; *Svipsta protiv Letonije*, br. 66820/01, § 129, ESLJP 2006. III (izvodi); *Schöps protiv Nemačke*, br. 25116/94, § 44, ESLJP 2001-I; i *Garcia Alva protiv Nemačke*, br. 23541/94, § 39, 13. februar 2001. god.). Bilo koje restrikcije nad pravom zatvorenika ili njegovog branioca u pristupu dokumentima u predmetnom spisu koji čine osnovu tužilaštva u slučaju protiv istog mora biti strogo neophodno u smislu jakog kontra-efektivnog javnog interesa. Gde potpuno otkrivanje nije moguće, član 5. § 4. zahteva da poteškoće koje ovo prouzrokuju budu izbalansirane na način da individua ipak ima mogućnost da efikasno ospori navode iznete protiv njega/nje (vidi *Piechowicz protiv Poljske*, br. 20071/07, § 203, od 17. aprila 2012. god. sa daljom napomenom na *A. i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 3455/05, § 205, ESLJP 2009).

13. Međutim, pre razmatranja osnovanosti žalbe Komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume prihvatljivosti kao što su formulisani u pravilu 29. Pravilnika o radu Komisije.
14. Shodno pravilu 25. paragraf 1. iz Pravilnika o radu, Komisija može da ispita žalbe koje se odnose na kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata unutar sektora pravosuđa, policije i carine.
15. Komisija je već ustanovila u mnogo prilika da postupci tužilaca EULEX-a koji su preduzeti unutar smisla krivične istrage jesu deo izvršnog mandata EULEX-a na Kosovu i stoga spadaju unutar sfere mandata Komisije (vidi, na primer, *E protiv EULEX-a*, 2012-17, od 30. avgusta 2013. god., § 20; *Z protiv EULEX-a*, 2012-06, od 10. aprila 2013. god., § 32; *W protiv EULEX-a*, 2011-07, od 05. oktobra 2012. god. § 21).
16. Štaviše, postupci ili propusti od strane tužilaca EULEX-a tokom istražne faze krivičnog postupka, u principu, se ne mogu smatrati da čine deo "sudskog postupka" za svrhu utvrđivanja nadležnosti Komisije (vidi *Thaqi protiv EULEX-a*, 2010-02, od 14. septembra 2011. god., § 64). S tim u vezi, Komisija je konstatovala da "*postupci i propusti tužilaca EULEX-a [...] pre podizanja optužnice mogu da spadaju unutar sfere izvršnog mandata EULEX-a*" (vidi *Thaqi*, gore navedeno, § 93).
17. Pored toga, ne može se isključiti mogućnost da Komisija može biti nadležna da proceni postupke EULEX-ovih tužilaca u krivičnim istragama čak i ako su oni predmet sudskog razmatranja. Komisija će biti nadležna da ispita one postupke i odluke, na primer, gde predmetno pitanje postupaka i odluka, koje je predmet jednog takvog razmatranja, dotiče pitanja ljudskih prava kao što su, na primer, pravo na slobodu ili pravo na pravično suđenje. Komisija bi jedino mogla da se uključi ukoliko ili gde navodi o kršenju ljudskih prava koja se pripisuju tužiocu nisu u potpunosti rešena od strane nadležnih pravosudnih organa (vidi *E protiv EULEX-a*, gore navedeno, § 22; *Z protiv EULEX-a*, gore navedeno, § 34).
18. Što se tiče konkretno ovog slučaja, Komisija konstatuje da žalilac spori odluku koju je doneo Osnovni sud u Prištini i Ustavni sud u pogledu pristupa njegovom predmetnom spisu koji je tužilaštvo sačinilo i slaganje ovih odluka sa relevantnim standardima za ljudska prava, naročito proceduralne garancije prava na slobodu zagarantovanog članom 5. par. 4. Konvencije.
19. Komisija je konstatovala da su sve odluke povodom predmetnog spisa žalioaca donete od strane nadležnih sudskih organa vlasti na njegov zahtev. Sudovima je data mogućnost da u potpunosti ispitaju sve argumente i žalioaca i tužioaca. Žalilac nije ukazao na bilo koji problem vezan za ljudska prava koji nije bio u mogućnosti da iznese

pred sudom ili da sud nije uspeo da prikladno reši isti (uporedi, *mutatis mutandis*, *E protiv EULEX-a*, gore navedeno, § 24; *Z protiv EULEX-a*, gore navedeno, § 34).

20. Komisija je u nekoliko navrata našla da prema pravilu 25. paragraf 1. na osnovu koncepta odgovornosti u OPLAN-u EULEX-a na Kosovu, nema nadležnost niti u pogledu administrativnih a ni sudskih aspekata rada kosovskih sudova. Činjenica da EULEX-ove sudije sede na klupi jednog suda ne oduzima tom sudu karakter sastavnog dela kosovskog pravosuđa (vidi, *između ostalog*, *Rifat Kadribasic protiv EULEX-a*, br. 2014-09, od 10. novembra 2014. god., § 11, *Shaban Kadriu protiv EULEX-a*, 2013-27, od 27. maja 2014. god., § 17).
21. Na kraju, uzevši u obzir činjenicu da je zahtev žalioaca za pristup njegovom celokupnom predmetnom spisu u potpunosti razmotren od strane sudova, Komisija nema nadležnost da ispita njegovu žalbu.

IZ TIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno, konstatuje da nema nadležnost da ispita žalbu, pošto ista spada van njihove pravne nadležnosti prema značenju člana 29 (d) njihovog pravilnika o radu, i

PROGLAŠAVA ŽALBU NEPRIHVATLJIVOM.

U ime Komisije,

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član